

دوهفته نامه الکترونیکی هدایت

www.hadinews.ir

کانال معیار در سروش @meyar.pb

معاونت سیاسی نمایندگی ولی فقیه در سازمان بسیج مستضعفین

نشریه هدایت / شماره ۳ / نیمه اردیبهشت ۱۳۹۸

◀ تقابل با ایران به پایان ترامپ منجر می شود

«لغو معافیت‌های نفتی ایران» جدیدترین پروژه دونالد ترامپ برای مقابله با جمهوری اسلامی ایران است! ترامپ که پس از خروج از برجام و برخلاف شعار به صفر رساندن صادرات نفت ایران مجبور شده بود برای حفظ آبرو و جلوگیری از علنی شدن شکست توطئه‌اش علیه کشورمان معافیت‌های نفتی را به کشورهای مختلف اعطا کند در هفته‌های گذشته اعلام کرد که دیگر معافیت‌های نفتی برای خرید نفت از تهران را تمدید نخواهد کرد!

بسیاری بر این عقیده هستند که ترامپ تحت فشار افرادی چون پمپو و بولتون این تصمیم را اتخاذ کرده است، تصمیمی که نه تنها نمی‌تواند اهداف ایالات متحده آمریکا در تقابل با جمهوری اسلامی ایران محقق کند، حتی ممکن است رویای پیروزی ترامپ در انتخابات آینده ریاست جمهوری ایالات متحده را نیز نابود کند! چنانچه بلومبرگ در این باره نوشته است، آنچه ترامپ اکنون و در آستانه آغاز کارزارهای انتخاباتی به آن نیاز مبرم دارد! تمرکز و پیروزی در تقابل با چین و روسیه است! اما ترامپ با تشدید تقابل با ایران و احتمال اقدامات تلافی‌جویانه ایران چون بستن تنگه هرمز که می‌تواند اقتصاد جهان و بازار نفت را با یک شوک مهارنشده روبرو کند! می‌تواند تمام اندوخته‌های ترامپ برای انتخابات آتی را از بین ببرد! همچنین رویتر نیز شعار ترامپ برای به صفر رساندن نفت ایران را یک خیال‌پردازی کودکانه می‌داند و می‌نویسد؛ این شعارها با توجه به شرایط ونزوئلا و ناتوانی هم‌پیمانان منطقه‌ای آمریکا در جایگزین کردن نفت ایران موجب افزایش بهای نفت خواهد شد! افزایش بهایی که با تأثیر مستقیم بر قیمت بنزین در آمریکا می‌تواند به سرعت از یک مسأله بین‌المللی به یک مسأله داخلی برای آمریکا تبدیل شده و آینده سیاسی ترامپ را تهدید کند!

اما فارغ از همه این مباحث آنچه بیش از پیش می‌تواند ترامپ و آینده سیاسی او را تهدید کند! دادن شعاری است که قطعاً با شکست روبرو خواهد شد، شکستی که نشانه‌های آن بسیار زود نیز خود را نشان داد، چنانکه دولت ترکیه اعلام کرد به خرید نفت از ایران ادامه خواهد داد، وزیر خارجه ترکیه رسماً اعلام کرد «عدم خرید نفت از ایران برای ترکیه هزینه‌زا خواهد بود! آیا آمریکا هزینه‌های و ضررهای ما را پرداخت می‌کند؟ ما به خرید نفت از ایران ادامه خواهیم داد» همچنین پکن، دهلی نو و دیگر خریداران عمده نفت کشورمان نیز سفارش‌های نفتی خود را به ثبت رسانده‌اند.

◀ مسئولیت ناپذیرها

مبالغه نیست اگر «عدم مسئولیت‌پذیری» را یکی از بزرگترین مشکلات مسئولان و جریان‌های سیاسی ماست! جریان‌ها و مسئولانی که بر کرسی‌های ریاست تکیه می‌زنند! بودجه‌ها در اختیار دارند، برنامه‌ها و سیاست‌ها را تدوین می‌کنند! امکانات در اختیارشان است اما پایین‌ترین درجه پاسخگویی و پذیرش نتایج ریاستشان، برنامه‌هایشان، بودجه‌نویس‌ها و... را قبول نمی‌کنند! همانگونه که اکنون اصلاح‌طلبان چنین رفتار می‌کنند، در دوران انتخابات لیست دادند و تمام قد از پیروزی‌های انتخاب با وعده‌های فراوان حمایت کردند و در دولت و مجلس کرسی‌ها را به دست آوردند، اما امروز به گونه‌ای دیگر سخن می‌گویند، چنانکه «فیض‌الله عرب سرخی» از دستگیرشدگان فتنه ۸۸ در مصاحبه با روزنامه ایران می‌گوید: «دستگاه اجرایی در نظام سیاسی ما محدودیت‌هایی دارد و فعال‌م‌ایشاء نیست و در بسیاری از حوزه‌ها اصلاً امکان تأثیرگذاری مستقیم ندارند. در قوه مقننه هم با جوهی از همین مسأله مواجه هستیم. چنان‌که در کشور ما بر اساس ساختار تعریف شده مصوبات مجلس به معنای قانون نیست بلکه آن بخش از مصوبات که به تأیید شورای نگهبان می‌رسد جایگاه قانونی پیدا می‌کند». بنابراین می‌بینم که در این ساختار دستگاه‌های رقیب چه برای مجلس و چه برای قوه مجریه وجود دارند و در یک رقابت خیلی صریح و روشن شرایط محدودکننده‌ای را برای این قوا که به نوعی اصلاح‌طلب‌ها در رأی‌آوری‌شان دخالت داشتند، ایجاد می‌کنند» سخنانی که البته هدفش کاملاً واضح است، هدفی که عبارت است از تلاش برای تمديد حضور خود در دولت و مجلس! هدفی که نظرسنجی‌های معتبر نشان می‌دهد که محقق نخواهد شد.

◀ روشنگری خون شهید

شهادت یک طلبه جوان در شهر همدان با گلوله سلاح یک فرد سابقه‌دار و یک انسان رذل خبری بود که از ابعاد مختلف دارای اهمیت ویژه‌ای بود! که از این میان دو مسأله بیش از همه مهم و قابل پرداخت است! اول از همه حضور آزادانه بدون واگمه فردی با سوابق متعدد کیفری در فضای مجازی در یک اکانت عمومی و نمایش اقدامات خلاف قانون و سلاح‌ها و انتشار تهدیدها و نفرت‌پراکنی با هزاران دنبال‌کننده بدون آنکه نگرانی داشته باشد! موضوعی که بار دیگر نشان داد مدیریت و نظارت فضای مجازی در کشور از سوی مسئولان تا چه حد یله و رها است! موضوعی که رهبر معظم انقلاب نیز در دیدار با فرماندهان نیروی انتظامی نیز بر آن اشاره و با گلایه از همه مسئولان دست‌اندرکار در این فضا، خواستار رصد دقیق و برخورد با تخلف‌ها در این فضا شدند! مسأله دوم که اهمیت آن اگر بیش از مورد اول نباشد، کمتر نیست، صحبت‌های یکی از همدستان قاتل طلبه عزیز همدانی است! فردی که دلیل اصلی این جنایت را اظهارات ربع پهلوی برای ایجاد خشونت در کشور و توتیت دروغ نوشته شد توسط منافقین که یک سلبریتی در فضای مجازی باز نشر کرد عنوان کرده است! مسأله که نشان می‌دهد! جریان‌های سلطنت، منافقین و شبکه همکار در داخل به همراه (در خوش بینانه‌ترین حالت) ساده‌لوحان زنجیره‌ای را تشکیل دادند که هدف آن ایجاد چند دستگی در جامعه، انتشار نفرت و خشونت و... است!

موضوعی که به برکت خون این شهید بزرگوار که مظلومانه به شهادت رسید، که میزان خطر و آسیب که در پی خواهد داشت برای ما روشن شد است، و اکنون واضح است که امتداد یافتن کار این زنجیره، می‌تواند بسیار خطرناک و نگران‌کننده باشد، لذا لازم است که ما مردم و تمام دستگاه‌های مسئول در این زمینه با درایت، هوشمندی و دقت عمل کنند و از هر گونه اقدام که به این زنجیره کثیف و خبیث کمک کند دوری کنند.

به نام حضرت دوست

آثار شهید مطهری (ره) و ساخت بصیرت انقلابی

دکتر ابوذر یاسری^۱

اشاره: استاد مطهری (ره) یگانه اندیشمندی است که آثار ایشان به صورت جامع مورد تأیید امامین انقلاب قرار گرفته است. از مهم‌ترین ویژگی‌های استاد مطهری، بصیرت‌بخشی انقلابی است. رهبر معظم انقلاب از ایشان با عنوان «قوی‌ترین ایدئولوگ انقلاب و انسانی بصیر و نافذالبصیره»^۲ یاد می‌کند. با توجه به تقارن معنادار سالروز شهادت ایشان و هفته عقیدتی، سیاسی در این یادداشت به تبیین نقش آثار و اندیشه گرانسنگ استاد در ساخت بصیرت انقلابی می‌پردازیم.

❖ بصیرت انقلابی؛ معنا و سطوح

معنای لغوی بصیرت، قوه بینایی است اما بصیرت در اصطلاح، عبارت از قوه تشخیص بین حق و باطل است. بصیرت انقلابی دارای دو سطح است:

۱-۱. سطح عمیق و بنیادین

۱-۲. سطح ظاهری و رویی

در تبیین سطح عمیق بصیرت باید گفت، انسانها مدام بین مفاهیم دوگانه بسیار بنیادی در حال انتخاب هستند. مفاهیمی نظیر: «منفعت و ضرر»، «آزادی یا اسارت»، «پیشرفت یا ارتجاع»، «رشد و کمال یا غی و گمراهی». ناگفته پیداست که هیچ انسانی گمراهی، ارتجاع، اسارت، یا ضرر را بر نمی‌گزیند اما ریشه انحراف و اختلاف به کجا باز می‌گردد و تحلیل انسانها کجا از هم جدا می‌شود؟

پاسخ این است: وقتی که در شناخت مصادیق این مفاهیم بنیادین دچار اشتباه می‌شوند. مثلاً در تشخیص منفعت و ضرر اشتباه می‌کنند؛ یعنی «خسارت» را اشتباهاً به عنوان «منفعت» برمی‌گزینند یا «بردگی و اسارت» را اشتباهاً به عنوان «آزادی» انتخاب می‌کنند. یا اینکه قصد دارند «پیشرفت و رشد» کنند و به آزادی برسند اما راه ضد آن را انتخاب می‌کنند. در واقع در لایه بنیادین به جای «بصیرت» یافتن، «فریب» می‌خورند و دچار خطای در تشخیص، محاسبه و انتخاب می‌شوند. این سطح انتخاب بنیادینی است که انسان‌ها در آن تشخیص می‌دهند و انتخاب می‌کنند. تشخیص درست بین این مفاهیم دوگانه بنیادین «دستگاه محاسباتی» درست و منطقی را طلب می‌کند. ما بر اساس یک ماشین حساب درونی تشخیص می‌دهیم و انتخاب می‌کنیم. انسان نیاز به ماشین حسابی دارد که اگر درست کار کند می‌گوییم فرد دارای بصیرت است و چنین انسانی در هنگام مواجهه با مسائل ظاهری سیاسی و اجتماعی هم درست تشخیص خواهد داد. در نتیجه اگر در پایان عمر به زندگی خود نگاه کند می‌فهمد که واقعاً سود برده و ضرر نکرده است. در واقع عاملی که باعث می‌شود که فرد خسارت نکند، بصیرت است و ریشه بصیرت یابی، انتخاب در لایه بنیادین مفاهیم دوگانه است.

❖ جهان‌بینی توحیدی؛ عامل بصیرت

انتخاب درست در سطح زیربنایی، نیازمند جهان‌بینی درست و دستگاه محاسباتی واقعی است نه خیالی و کاذب. جهان‌بینی یعنی شناخت صحیح از جهان، انسان و دوگانه‌هایی که انسان باید انتخاب کند. قاعده‌تاً تا وقتی «انسان» به درستی تعریف نشود، سود یا ضرر، رشد یا گمراهی، عقبرفت یا پیشرفت او مشخص نمی‌شود. برای فهم درست انسان نیازمند «جهان‌بینی درست» هستیم. آیا انسان همان جماد و گیاه و حیوان است؟ اگر نیست، چه تفاوتی دارد؟ ویژگی‌های متمایز کننده انسانیت چیست؟ و در نتیجه سود و زیان واقعی انسان چیست؟ شناخت جهان‌بینی واقعی، اساسی‌ترین لایه بصیرت است. اگر انسانی در این لایه اساسی اشتباه کند قطعاً بصیرت نخواهد داشت هرچند در تحلیل سیاسی غوطه ور و از همه خبرها نیز مطلع، آگاه به تاریخ و حتی آشنا به علوم دینی هم باشد اما اگر در انتخاب جهان‌بینی اشتباه کند، قطعاً فریب خواهد خورد.

^۱ استاد دانشگاه امام حسین (ع)

^۲ مجتبی پیرهادی، استاد در کلام رهبر، صدرا.

رهبر معظم انقلاب نیز بصیرت را در دو سطح فوق تفکیک می کنند. ایشان سطح اصولی و لایه زیرین بصیرت را انتخاب جهان بینی می دانند. دو نوع جهان بینی کلی عبارت از جهان بینی توحیدی و مادی است. مفاهیمی مانند سود و زیان در این دو نگرش کاملاً در تعارض با یکدیگر قرار می گیرند.

«در دیدگاه توحیدی، «خسارت و ضرر» برای مؤمن اصلاً متصور نیست. فرمود: «ما لنا إلاّ إحدی الحسنین؛ یکی از دو بهترین در انتظار ماست؛ یا در این راه کشته می شویم، که این بهترین است؛ یا دشمن را از سر راه برمی داریم و به مقصود می رسیم، که این هم بهترین است. پس در اینجا «ضرر» وجود ندارد. درست نقطه مقابل «نگاه مادی» است. نگاه مادی اولاً پیدایش انسان را، وجود انسان را در عالم بدون هدف می داند؛ اصلاً نمی داند برای چه به دنیا آمده است. البته در دنیا برای خودش هدف هایی تعریف می کند ... اما این ها هیچ کدام هدف های طبیعی نیست، ملازم با وجود او نیست. وقتی اعتقاد به خدا نبود، اخلاقیات هم بی معنی می شود، عدالت هم بی معنی می شود؛ جز لذت و سود شخصی، هیچ چیز دیگری معنا پیدا نمی کند ... پس ببینید فرق بین نگاه توحیدی و نگاه مادی، معرفت الهی و معرفت مادی این است. این اساسی ترین پایه بصیرت است.»^۳

❖ شهید مطهری؛ معلّم جهان بینی واقع نگر توحیدی

آثار گرانسنگ استاد مطهری در شناخت جهان بینی درست به نحو عقلایی و استدلالی، بصیرتی عمیق به خواننده می بخشد که حقیقتاً اندیشه او را پولادین می سازد؛ البته از طریق طراحی یک نظام فکری مبتنی بر آثار استاد و نه مطالعه پراکنده آنها. در موضوع ارائه نظام فکری بینش مطهر، برخی از مؤسسات تلاش های ارزشمندی داشته اند که مورد تأیید رهبر معظم انقلاب نیز قرار گرفته است. این روش می تواند مبارزان ایدئولوژیک و انقلابی در برابر مکاتب فکری مادی معاصر مانند خود استاد شهید تربیت کند. امیرمؤمنان علیه السلام چنان مبارزان دارای بصیرتی می خواهند که: «اگر کوه ها متزلزل شود آنها تکان نخورند، قدم هایشان را بر زمین میخکوب کنند و جمجمه خویش را به خدا عاریت دهند.»^۴

جهان بینی مادی غربی به نوعی انسان را فریب داده، انسان را در پوشش آزادی به بردگی می کشاند. در حالی که استاد مطهری در کتاب «آزادی انسان» موضوع «آزادی واقعی» را ذیل جهان بینی توحیدی و نسبت آن را با «آزادی کاذب» مادی گرایان که «بردگی حقیقی» است، بیان کرده اند. بنابر مبانی نظری یادشده، استاد در تبیین دموکراسی لیبرال، آن را حیوانیت رها شده می دانند. این تعریف از آنجا نشأت می گیرد که ایشان در انسان شناسی، انسان را یگانه موجود زنده مرگب از «دو بعد» انسانیت و حیوانیت می دانند. در بعد حیوانی با سایر حیوانات مشترک است اما ویژگی ممتاز انسان «بعد انسانی» اوست. انسان عقل دارد و حیوان غریزه دارد. اگر قوای حیوانی خود را ذیل عقل خدابنیاد قرار دهد از حیوانیت خارج می شود و ذیل انسان می آید در غیر اینصورت به مرتبه حیوانات یا حتی پست تر از حیوان و بلکه پست تر از جمادات تنزل می یابد. و از آنجا که محور دموکراسی لیبرال، بسط امیال و خواسته های جمعی حیوانی بشر است، بنابراین دموکراسی غربی حیوانیت رها شده است.

❖ شهید مطهری؛ ایدئولوگ اسلام ناب در برابر اسلام التقاطی

نظام فکری استاد مطهری به انسان، دستگاه محاسباتی حقیقی می بخشد و او را از تصورات خیالی و کاذب (التقاطی) خارج می کند و به بصیرت و بینش انقلابی می رساند. در آغاز گام نخست انقلاب فضای فکری جامعه به صورت گسترده، متأثر از جریان های فکری وارداتی بود؛ به گونه ای که در برداشت های اسلامی نیز نفوذ یافته و توانسته بود بخش هایی از آن را مصادره کند. اندیشه استاد مطهری قطب ممتاز فکری اسلام ناب و مانع جدی قرائت های «التقاطی» بود. به همین دلیل مورد خصومت جدی التقاطیون آن روز قرار گرفت. رهبر حکیم انقلاب بیان می کنند:

شاید بتوان گفت که بخش عظیمی از قلمرو ایمان مذهبی یعنی ذهن و دل مردم با ایمان جامعه ما به گونه ای اسیر و محصور به تفکراتی بود که کاملاً بیگانه از اسلام یا اندیشه علم گرایی غربی یا نظریات

^۳ ۱۳۸۹/۰۸/۰۴

^۴ نهج البلاغه، خطبه ۱۱.

مادّی مارکسیستی و امثال آن و یا پندارهای به خرافه آمیخته قدیمی و رایج. اندیشه ای بزرگ و زبانی گویا و دانشی وسیع همراه با بصیرتی محیط بر همه جریان های فکری موجود در جامعه لازم بود تا بتواند از لابه لای ناسره هایی که به اسم اسلام ارائه می شد، اسلام ناب را استنباط و سپس عرضه کند و از هیچ یک از خطوط التقاط و انحراف، رنگ نپذیرد. شخصیت مطهری همان مجموعه ای بود که می توانست به چنین مهمی پردازد و پرداخت و در مدت ۲۵ سال، استوارترین مجموعه از معارف اسلام را طی سخنرانی ها و درس ها و نوشته های خود ارائه داد و تفکر اسلامی ناب را به عنوان مبنای نظام اجتماعی اسلامی، پایه گذاری کرد. در مورد حراست از مرزهای ایدئولوژیک و حفظ شعار نه شرقی و نه غربی و به خصوص التقاط زدایی از اندیشه اسلامی، آقای مطهری یک فرد بی نظیر بود؛ یعنی هیچ کس دیگر را من در حدّ آقای مطهری الان سراغ ندارم، حتی کمتر از آقای مطهری. ... ایشان اولین کسی بود که روی خط التقاط حساس شد. ... ایشان یک خطّ قاطع ضدّ الحادی و ضدّ التقاطی (چه التقاط از شرق و چه التقاط از غرب) بود و به نظر من، تنها و برجسته ترین کسی است که در این زمینه فعالیت کرده است. به نظر من، ایشان در مبارزه با التقاط، نقش اول و درجه یک را دارند. آن خصوصیتی که آقای مطهری داشت [حساسیت شدید نسبت به التقاط]، یک خطر بزرگی برای همه این جناح ها [التقاطی ها] و جبهه متحد کفر و نفاق، الحاد و استکبار به حساب می آمد. اگر اینها می خواستند یک انسانی را که از همه جوانب یک مانع بزرگی در مقابل شان محسوب می شود و دست شان راحت به او می رسد پیدا کنند، آقای مطهری (ره) بود.^۵

اکنون که انقلاب اسلامی مواجه با جنگ نرم رسانه ای می باشد، نظام فکری استاد مبتنی بر سیر مطالعاتی آسان به مشکل می تواند مبنای تفکر توحیدی را همراه با منطق جذاب و شیرین به مخاطب ارائه داده، او را از تشویش و بحران هویتی رهایی بخشیده، و به عنصری انقلابی و توانمند در تبیین شبهات عقیدتی-سیاسی روز مبدّل کند. بی دلیل نیست که رهبر انقلاب راه بسط اندیشه و تفکر انقلابی را گسترش آثار و نظام فکری شهید مطهری می دانند:

«آثار استاد شهید مطهری، مبنای فکری نظام جمهوری اسلامی ایران است. دیگران به مقدمات این انقلاب خیلی کمک کردند، ولی افکار آنها در ساخت نظام جمهوری اسلامی ایران، نقش آن چنانی نداشته است ... اگر ما بخواهیم این نظام در ذهن مردم عمق پیدا کند و حرکات انقلابی این مردم همچنان ادامه یابد، بایستی افکار استاد شهید مطهری در میان مردم رواج یابد. به نظر من، [استاد مطهری] قویترین ایدئولوگ ما بود. او انسان بصیر و نافذالبصیره ای بود، آدم معمولی نبود، بینش تیزی داشت.»

مطالعه آثار استاد مطهری، آموزش ماهی گیری در عرصه بصیرت است. به عنوان نمونه در عرصه سیاست خارجی، پرسش این است که بر اساس جهان بینی توحیدی سیاست خارجی باید مستقل باشد یا وابسته؟ یا اینکه آیا روش واقعی خارج کردن بهانه ها از دست دشمن، تن دادن به بهانه های دشمن است یا مقاومت در برابر بهانه ها؟ به عبارت دیگر در لایه زیربنایی باید این مسئله حل شود که مقاومت واقعاً قدرت و منافع ملی را افزایش می دهد یا عقب نشینی و تسلیم؟ کدام افزایش واقعی قدرت است و کدام کاذب؟ تفکری در زمان دفاع مقدس معتقد بود: «زمین بدهیم و زمان بگیریم.» آیا این تفکر پیروزی واقعی می آورد یا خیالی؟ اندیشه استاد مطهری در سطح بنیادین، بر اساس جهان بینی واقع نگر توحیدی سؤالات اساسی جامعه را پاسخ منطقی می دهد و از طریق عمق بخشی، بصیرت انقلابی می بخشد. علاوه بر این، آثار متعدد استاد مطهری درباره تحلیل مسائل روز انقلاب اسلامی و سطح روبنایی بصیرت نیز آموزنده و قابل توجه است. روحش شاد.

^۵ مجتبی پیرهادی، استاد در کلام رهبر، صدرا.